

Юрій Стецишин¹, Оксана Жолобка¹, Андрій Коструба², Володимир Дончак¹, Христина Гаргай¹, Любов Ріпак¹, Станіслав Воронов¹

ФОРМУВАННЯ ТА ВЛАСТИВОСТІ ХОЛЕСТЕРИЛОВМІСНОГО ТЕРМОЧУТЛИВОГО НАНОШАРУ, ПРИЩЕПЛЕНОГО ДО ПОВЕРХНІ ПЕРОКСИДОВАНОГО СКЛА

¹*Національний університет «Львівська політехніка»; Львів, Україна*

²*Інститут фізичної оптики; Львів, Україна*

Модифікація поверхонь матеріалів з метою надання їм певних поверхневих властивостей є одним із основних напрямків розвитку сучасної полімерної хімії. В останні роки інтенсивно розвивається новий напрямок, мета якого створення біоімітуючих поверхневих наночарів, здатних реагувати на зміну параметрів оточуючого середовища. Такі наночари містять у своїй структурі, одночасно чутливі полімери і біологічні молекули.

Дана робота присвячена створенню на мінеральній поверхні прищеплених щіток термочутливого полімеру, який містить у своєму складі холестерил метакрилат. Одержані біоімітуючі поверхні здатні контролювано змінювати свої властивості у відповідь на зміну температури. Для формування такого наночару на поверхні амінованого скла створювалися центри радикалоутворення, здатні ініціювати прищеплену полімеризацію способом «від поверхні». До центрів ініціації полімеризації були прищеплені наночари полі(*N*-ізопропілакриламід-ко-холестерил метакрилату), полі(*N*-ізопропілакриламід) та поліхолестерил метакрилату.

Тонку хімічну структуру прищеплених наночарів досліджували методом часопролітної вторинної іонної мас-спектроскопії (TOF-SIMS). Аналіз спектрів вказує на проходження модифікації у всіх випадках, а також на формування прищепленого наночару, що містить у своїй структурі, як фрагменти холестерилметакрилату, так і фрагменти *N*-ізопропілакриламід. За допомогою методу контактних кутів змочування поверхні водою визначена нижня критична температура розшарування для поверхонь модифікованих наночарами полі(*N*-ізопропілакриламід) $\approx 32^{\circ}\text{C}$, полі(*N*-ізопропілакриламід-ко-холестерил метакрилату) $\approx 25\text{-}27^{\circ}\text{C}$ та показана її відсутність для поверхні модифікованої поліхолестерил метакрилатом.

Отримані поверхні представляють перспективи для створення «розумних» імплантатів, біосенсорних систем та систем контролюваної взаємодії з білками.